

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології

Кафедра германської філології

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор

з науково-методичної

та навчальної роботи

С.Б. Жильцов

20 17 р.

ПРОГРАМА

Комплексний екзамен зі спеціалізації (англійська мова) для студентів
напряму підготовки

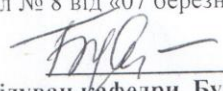
- 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька)
- 6.020303 Філологія. Мова і література (італійська)
- 6.020303 Філологія. Мова і література (іспанська)
- 6.020303 Філологія. Мова і література (французька)
- 6.020303 Філологія. Мова і література (японська)
- 6.020303 Філологія. Мова і література (китайська)

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Затверджено

на засіданні кафедри германської філології

протокол № 8 від «07 березня» 2017 р.

Завідувач кафедри Буніятова І.Р.

Київ 2017

Програма комплексного екзамену зі спеціалізації (англійська мова) для студентів напряму підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька), 6.020303 Філологія. Мова і література (італійська), 6.020303 Філологія. Мова і література (іспанська), 6.020303 Філологія. Мова і література (французька), 6.020303 Філологія. Мова і література (японська), 6.020303 Філологія. Мова і література (китайська). Освітній рівень: перший (бакалаврський) / Упорядники: д.ф.н. професор І.Р. Буніятова, к.п.н., доцент О.С. Зубченко, ст. викладач А.К. Лагутіна. – К.: КУБГ, 2017. - 25 с.

Пояснювальна записка

Розвиток освіти в Україні визначається у загальному контексті Європейської інтеграції з орієнтацією на фундаментальні цінності загальносвітової культури, реалізацією положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки. Державні іспити повинні виявити рівень науково-теоретичної та практичної підготовки, глибину професійних знань, вмій та навичок студента та рівень підготовленості до майбутньої професійної діяльності.

У світлі окресленої орієнтації кваліфікаційний екзамен з англійської мови включає три питання з наступних дисциплін: «Практика усного та писемного мовлення», «Теоретичний курс (англійська мова)».

Метою навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» є формувати у студентів комунікативну, лінгвістичну та соціокультурну компетенції, що забезпечать уміння ефективно і гнучко використовувати іноземну мову в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування, розвивати у студентів здатність до самооцінки та самовдосконалення, що допоможе їм успішно завершити курс вищої освіти і стане передумовою їх наступного професійного росту; формувати у студентів професійну компетенцію шляхом ознайомлення їх з різними методами і прийомами навчання іноземної мови та залучення до виконання професійно орієнтованих завдань. Матеріали курсу також сприяють розвитку здібностей студентів використовувати іноземну мову у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу, вдосконаленню умінь і навичок в англомовному міжкультурному спілкуванні в різноманітних сферах життєдіяльності, що сприятиме інтеграції українського суспільства до світової спільноти.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Теоретичний курс (англійська мова)» – розкрити особливості граматичної системи англійської мови, закономірності функціонування граматичних явищ у мові, презентувати способи їх теоретичного аналізу та інтерпретації; показати загальні принципи розвитку мови.

Вивчення цього курсу поглиблює загально-філологічну підготовку; сприяє розумінню студентами структури та системи англійської мови; показує причини

та шляхи утворення тих специфічних особливостей, які властиві їй сучасному стану. Компонент курсу, що стосується теоретичної фонетики англійської мови полягає у тому, щоб допомогти студентам – майбутнім фахівцям з англійської філології, оволодіти основами теорії фонетики з метою формування когнітивної бази про звукову будову англійської мови та її компоненти; вказати на фоностилістичні особливості сучасної англійської мови для кращого розуміння їхньої ролі в усній вербальній комунікації. Вищезазначений курс є інтегрованим і ґрунтується на основі підходів щодо удосконалення системи формування практичної готовності бакалаврів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Державний екзамен з англійської мови повинен виявити знання як основних, так і допоміжних лінгвістичних дисциплін, показати глибину розуміння суті мовних явищ; знання обов'язкової та додаткової спеціальної літератури, належне володіння практичними навичками таких видів іншомовної мовленнєвої діяльності як: аудіювання, читання, говоріння та письмо.

Структура екзаменаційного білета:

- I. Монологічне мовлення із елементами спонтанної діалогічної комунікації.
- II. Теоретичне питання з інтегрованим практичним завданням (аналіз речення, аналіз частин мови та/або речення, тощо).
- III. Комплексне опрацювання тексту і практичне завдання (письмовий переклад обраного фрагменту).

Набуті знання та вміння оцінюються за **критеріями**:

За кожне питання випускник може максимально отримати 30 (40) балів.

Перше питання – з практики усного та писемного мовлення.

30-25 балів - студент вільно і повно володіє мовним матеріалом в усіх його аспектах з фонетики, лексики і фразеології, морфології, морфеміки та словотвору, синтаксису, здатний донести цей матеріал до свідомості інших, аргументуючи будь-яке його положення; виявляє творчі здібності в опрацюванні

поставленої проблеми; уміє грамотно коментувати логіку питання, кваліфіковано веде дискусію. При висвітленні розмовної теми студент не допускає фактичних і мовленнєвих помилок.

24-20 бали - студент засвідчує високий рівень осмислення вивченого, спроможний логічно, аргументовано, чітко, точно і вільно висловлювати власні думки, не допускає фактичних помилок. Спостерігається уміння коментувати певні події, встановлювати логічні зв'язки. Мовлення чітке, логічне, хоча допускаються незначні мовленнєві помилки.

19-15 балів - студент досить послідовно і логічно розкриває розмовну тему, проте не може обґрунтувати висловлені думки, проявляє поверховість суджень, не вміє пояснити суті конкретних граматичних та словотвірних явищ, не може самостійно визначити специфіку слова як частини мови, неточно дає визначення окремих мовних фактів; відповідає на більшість запитань, що конкретизують відповідь; може навести окремі завчені мовні кліше та конструкції, проте не завжди точно. У відповіді допускає до 4-х фактичних, 5-ти мовленнєвих помилок.

14-1 балів - відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення, студент допускає істотні помилки у демонстрації розмовної теми, не володіє відповідною лексикою у повному обсязі, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні, називаючи окремі факти. Інколи звучать завчені напам'ять фрази, які випускник не може чітко пояснити; відсутні приклади, допускаються грубі фактичні помилки. Висловлювання студента «бідне», спрощене, містить 7 мовленнєвих огріхів.

Друге питання розкриває рівень володіння студентом теоретичними питаннями другої іноземної мови і стосується граматичної та комунікативної іношомовної компетенцій студентів. Оцінка знань випускників з дисциплін є комплексною, становить еквівалент усієї сукупності теоретичних відомостей, умінь і навичок, набутих у процесі вивчення практичної та теоретичної граматики, тощо.

30-25 балів – випускник дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної граматичної теми, її теоретичні аспекти та практичне втілення.

24-20 бали – випускник правильно і майже в достатньому обсязі дає відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з дисциплін, демонструє розуміння іноземної мови та її зв'язку з іншими дисциплінами гуманітарного циклу.

19-15 балів – випускник недостатньо орієнтується в матеріалі, поверхово сприймає зміст, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал.

14-1 балів – випускник не може викласти зміст питання, погано орієнтується у навчальному граматичному матеріалі, не зміг самостійно проаналізувати запропоноване граматичне явище.

Третє питання стосується вміння творчого оброблення і перекладу прочитаного тексту певного стилю мовлення/жанру.

40-35 балів – випускник вільно висловлюється щодо змісту прочитаного тексту, викладає матеріал логічно, послідовно, трансформує одержану інформацію, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації для втілення власних умовиводів на окреслену проблему; демонструє знання лексики прочитаного тексту та виявляє вміння його аналізувати, демонструє обізнаність із літературно-критичними джерелами і вміння користуватися ними, а також спроможність мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу.

34-29 бали – випускник володіє матеріалом, самостійно будує послідовне, повне, логічно викладене висловлювання, однак припускається окремих недоліків: здебільшого це відсутність виразної особистісної позиції чи належної її аргументації.

28-21 бал – випускник передає основний зміст прочитаного тексту, відповідає осмислено, самостійно, але при цьому володіє елементарними навичками аналізу, за обсягом висловлювання сягає норми, його виклад загалом зв'язний, але відсутня самостійність суджень, їх аргументованість.

20-1 балів – студент не формулює чіткої відповіді щодо змісту прочитаного тексту, висловлювання є лише набором фраз, які між собою не поєднуються за змістом, є непослідовними, відсутні факти, важливі для розуміння думки.

Оцінювання першого та другого питання загалом має такий вигляд:

30-25 балів – «5» відмінно

24-20 бали – «4» добре

19-15 балів – «3» задовільно

14-1 балів – «2» незадовільно

Оцінювання третього питання загалом має такий вигляд:

40-35 балів – «5» відмінно

34-29 бали – «4» добре

28-21 балів – «3» задовільно

20-1 балів – «2» незадовільно

При оцінюванні відповідей на іспиті екзаменатори користуються такими вимогами:

– оцінку “відмінно” отримує студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання із запропонованої розмовної тематики, вільно володіє лексикою, викладає матеріал послідовно, правильно застосовує теоретичні знання з різних дисциплін лінгвістичного циклу для розв'язання практичних завдань з граматики англійської мови; припускається 2-3 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень; вільно переказує зміст прочитаного тексту та будує власні умовиводи щодо розглянутої проблеми, висловлює своє ставлення до прочитаного, наводить

переваги та недоліки, спільне чи відмінне, позитивне чи негативне стосовно матеріалу прочитаного тексту.

– оцінку “добре” отримує студент, який достатньо розкриває основний зміст розмовної теми, володіє навичками лінгвістичного й літературознавчого аналізу, вміє теоретично обґрунтувати й застосувати набуті знання з англійської мови; правильно використовує лексику, не допускає у відповіді грубих помилок; можливі 1-2 неточності у використанні граматичних конструкцій, несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді;

– оцінку “задовільно” отримує студент, який в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно, хаотично; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань з граматики англійської мови; помиляється в застосуванні іношомовної лексики при переказі змісту прочитаного тексту;

– оцінку “незадовільно” отримує студент, який не може розкрити основний зміст розмовної теми, не володіє навичками застосування набутих знань для виконання завдань з граматики англійської мови; не володіє лексико-граматичним матеріалом у достатньому обсязі та допускає грубі помилки при переказі та перекладі змісту прочитаного тексту.

При оцінюванні відповіді студента члени екзаменаційної комісії керуються ступенем сформованості наступних компетенцій:

– комунікативна іношомовна компетенція (правильність, змістовність, аргументованість відповідей);

– уміння проілюструвати теоретичний матеріал власними прикладами;

– уміння застосувати теоретичні знання з різних дисциплін для розв’язання практичних завдань;

– уміння самостійно зробити висновки з наведених фактів;

володіння нормами літературної мови і культур

Структура курсу дисципліни «Практика усного та писемного мовлення»

Риси особистості.

Про себе. Інтереси молодих людей в англomовних країнах та Україні. Проблеми молодих людей в англomовних країнах та в Україні. Зовнішність та характер. Зовнішність мого друга.

Родинне життя.

Родинні стосунки. Традиції одруження та вінчання в англomовних країнах та в Україні. Виховання дітей. Проблеми в родині. Сім'я, де один з батьків.

Студентське життя та навчання.

Моє навчання в університеті. Шляхи та способи навчання. На уроці англійської мови. Мови світу. Робочий день студента. Відомі університети. Кембридж. Відомі університети. Оксфорд. Відомі університети. Гарвард. Вихідний день студента. Візит до театру.

Немає кращого місця, ніж вдома / вдома найкраще.

Дома та ведення домашнього господарства в Україні. Умови життя. Всередині будинку. Студентський гуртожиток. Ведення домашнього господарства.

Різноманітні місця.

Європейська країна, яку б я хотів відвідати. Похід на пікнік. На морському узбережжі. Рідне місто/ село. Відвідування цікавих місць міста Києва. Міське та сільське життя.

Їжа та її приготування.

Їжа та напої. Eating out. Звички харчування в англomовних країнах та в Україні. Різні типи закладів харчування в англomовних країнах та в Україні. Моя улюблена страва, рецепт. Улюблена їжа англійців. Улюблені напої англійців. Ресторани Лондона. Поведінка за столом.

Столиці англomовних країн.

Лондон. Цікаві місця. Нью-Йорк. Велике яблуко. Цікаві місця. Київ – столиця України.

Поїздки.

Поїздки літаком, морем, залізницею. Мандрівка на машині, велосипеді, „автостопом”. Вид транспорту, що найбільше мені подобається.

Відпочинок і спорт.

Літні та зимові види спорту. Спорт та ігри, які популярні в англомовних країнах. Олімпійські ігри.

Україна та українці.

Географічне положення. Клімат. Довгий шлях до незалежності. Українські традиції та свята. Міста України. Відомі люди України.

Світ навколо нас.

Природа та захист навколишнього середовища. Промисловість та сільське господарство. Проблеми захисту навколишнього середовища та їх вирішення. Охорона навколишнього середовища. Світовий екологічний Рух.

Ми ніколи не припиняємо вчитись.

Система середньої освіти в Англії та Уельсі. Типи шкіл. Середня освіта в Україні. Проблеми виховання дітей. Дисципліна в школі.

Англійська мова як світова мова. Світ вивчає англійську мову. Право на мову. Спеціальна англійська мова. Майбутнє англійської мови.

Закон і злочин.

Суди та судовий розгляд. Впровадження законів в життя в англомовних країнах та Україні. Права людини. Конституція України.

Політична система.

Уряд англомовних країн та України. Структура політичної системи України та англомовних країн. Вибори, політичні партії та рух.

Політичні системи світу.

Типи державного устрою країн. Вибори, політичні партії та рух. Останні національні та міжнародні політичні тенденції.

Вища освіта.

Система вищої освіти в англомовних країнах та Україні. Студентське життя в британських та американських університетах.

Робота вчителя.

Міркування над досвідом вчителя. Головні (основні) риси хорошого вчителя. Класне керівництво. Проблеми дітей.

В ногу із часом.

Преса. Радіо та телебачення. Нові інформаційні технології та сучасні засоби спілкування.

Література

1. Практика усного та писемного мовлення: збірник текстів та вправ (для студентів II курсу) / Укл. Г.П. Шкамерда, О.Є. Карпова, Л.І. Чернуха. – К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2006. – 88с.
2. Практика усного та писемного мовлення : навч.-метод. Посіб. Для аудитор. Та сам ост. Роб. Студ. IV к. / [Уклад. А.М. Козачук, О.І. Ситник, Ю.Л. Тірошко, Н.С. Чернігівська]. – К. : Київськ. Ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 248 с.
3. Пестрякова Н.В. 111 англійських розмовних тем: Для старшокласників та абітурієнтів. – Х.: Торсінг, 1999. – 288с.
4. Практический курс английского языка: 1 курс: Учебник для студентов пед. вузов / Под редакцией В.Д. Аракина. - 5-е изд., испр.: Гуманитарный изд. центр ВЛАДОС, 2001. - 544 с., ил.
5. Практический курс английского языка: 2 курс: Учебник для студентов пед. вузов / Под редакцией В.Д. Аракина. - 5-е изд., испр.: Гуманитарный изд. центр ВЛАДОС, 2001. - 548 с., ил.
6. Практический курс английского языка: 3 курс: Учебник для студентов пед. вузов / Под редакцией В.Д. Аракина. - 5-е изд., испр.: Гуманитарный изд. центр ВЛАДОС, 2002. - 504 с., ил.
7. Тучина Н.В., Меркулова Т.К., Кузьміна В.С. Speak English with Pleasure / За ред. Луїзи Грін (Велика Британія), Кіри О. Янсон (США). – 2-ге вид., виправлене. – Х.: Торсінг, 2002. – 288 с.
8. John & Liz Soars Headway Pre-intermediate Student's book.. - London Oxford University Press, 1991. - 143 p.

9. John & Liz Soars Headway Pre-intermediate Work book.. - London Oxford University Press, 1991. - 94 p.
10. Murphy Raymond grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate students, with answers. - New York: Cambridge University Press. 1998. - 328 p.
11. Періодичні англійські видання газети Digest.
12. Harrison, M. Word Perfect. Vocabulary for fluency. Thomas Nelson Ltd., 1990.
13. Calcutt, A. An A-Z of British Pop Culture. Prion Books Ltd, 2000.
14. Crowther, J. (Ed.) Oxford Guide to British and American Culture for Learners of English. OUP, 1999.
15. Evans, V. Successful Writing Advanced. Express Publishing, 1999.
16. Fairfax, B. & Trzeciak, J. Listening. English for Academic Study Sseries. Person Education Ltd., 1999.
17. Gerard-Sharp, L. Ideas and Issues Advanced. Chancere International, 2000.
18. Murphy Raymond grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate students, with answers. - New York: Cambridge University Press. 1998. - 328 p.
19. Nuttall, C. Teaching Reading Skills in a Foreign Language. Macmillan Heinemann, 2000.

Структура курсу з дисципліни «Теоретичний курс (англійська мова)»

«Теоретична граматики англійської мови» є складовою частиною нормативних дисциплін циклу природничо-наукової, професійної та практичної підготовки. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки майбутніх фахівців англійської мови щодо опанування системою знань про морфологію і синтаксис англійської мови, зокрема місце граматики в мовній системі, морфологічні і синтаксичні одиниці, їх реалізацію у мовленнєвому потоці, частини мови, їх лексико-граматичне значення та граматики категорії, види синтаксичного зв'язку тощо, а також формування у майбутніх учителів англійської мови вміння аналізувати граматики явища, визначати й обґрунтовувати граматики категорії.

Граматика як розділ мовної системи.

Вступ. Граматика як наука. Морфологія і синтаксис як розділи граматики, предмет теоретичної граматики, зв'язок теоретичної граматики з теоретичними дисциплінами.

Основні граматичні поняття. Частини мови в сучасній англійській мові.

Класифікація частин мови. Різні підходи до класифікацій. Повнозначні частини мови. Службові частини мови. Проформи.

Повнозначні частини мови. Загальні риси повнозначних частин мови.

Іменник. Іменник як повнозначна частина мови: лексико-граматичне значення іменника, формальні ознаки, функціональні ознаки. Власні та загальні назви. Градуїзованість. Партитивність. Визначальні слова (класи визначальних слів). Модифікатори. Квантифікатори. Система артиклів (загальна, специфічна, унікальна референція). Складені іменники.

Категорія роду. Проблема визначення роду. Класи родів. Категорія відмінка. Категорія числа (злічувані та незлічувані іменники, змінювані та незмінювані іменники). Особливості категорії числа запозичених іменників.

Займенники та їх класифікація. Категорія відмінку. Категорія особи.

Основна іменникова фраза.

Дієслово. Дієслово як повнозначна частина мови. Екстенсивні та інтенсивні дієслова. Перехідні та неперехідні дієслова.

Система граматичних категорій (час, аспект, стан, спосіб, особа, число).

Категорія часу (минулий, теперішній і майбутній). Категорія аспекту. Аспект як вираження характеру дії, загальний, тривалий і перфектний аспекти. Характеристики дієслівної фрази (оператори, допоміжні дієслова, повнозначні дієслова). Форми та комбінації дієслів. Особові та безособові дієслівні фрази. Прості та складні дієслівні фрази. Система модальних дієслів. Статичні та динамічні дієслова. Морфологія лексичних дієслів (правильні та неправильні дієслова). Категорія стану дієслів. Активний і пасивний стани. Категорія способу дієслів. Дійсний спосіб, наказовий спосіб, умовний спосіб.

Прикметник. Прикметник як повнозначна частина мови: лексико-граматичне значення прикметника, формальні ознаки, функціональні ознаки.

Синтаксичні функції прикметника. Постпозиція.

Прикметник як головне слово іменникової фрази.

Бездієслівна прикметникова клауза. Часовий прикметниковий зворот.

Синтаксична класифікація прикметників. Атрибутивна та предикативна позиції.

Семантична класифікація прикметників. Семантичний порядок прикметників.

Прислівник. Прислівник як повнозначна частина мови: лексико-граматичне значення прислівника, формальні ознаки, функціональні ознаки. Прислівники як обставини та модифікатори. Ступені порівняння прислівників.

Прийменник. Прийменникова фраза. Прийменники в постпозиції. Прості та складні прийменники. Значення прийменників. Прийменники місця та прийменники часу. Прийменникова фраза в якості обставини. Прийменникова фраза в якості модифікатора. Прийменникова фраза як комплементация дієслова та прикметника.

Синтаксичні функції прийменникової фрази.

Члени речення.

Члени речення (Subject, Verb, Complement, Object, Adverbial) та їх синтаксичні функції. Лінгвістичні конструкції для вираження різних членів простого речення. Іменникові, дієслівні, прикметникові, прислівникові та прийменникові фрази. Прямі та непрямі додатки. Комплементи підмета та додатка. Обставини часу місця та способу дії.

Просте речення як моно предикативна конструкція.

Моделі (типи) клаузів. Трансформаційні зв'язки. Елементи клаузи. Семантичні функції елементів клаузи. Узгодження. Звертання. Просте речення – конструкція з одним предикативним центром. Класифікація простих речень за комунікативним типом, за структурою. Синтаксична класифікація простих

речень: розповідні, питальні, наказові; окличні. Типи запитань. Команди. Види окличних речень. Формули. Заперечення, підтвердження та не підтвердження.

Складні речення. Загальна характеристика складного речення як поліпредикативної структури. Поняття сурядності та підрядності. Структурна класифікація клаузів. Функціональна класифікація клаузів. Синтаксичні функції клаузів. Показники підрядного зв'язку. Головна клауза та підрядна клауза. Називні клаузи. Обставинні клаузи. Порівняльні клаузи. Коментувальні клаузи. Пряма та непряма мова.

Література

1. Randolph Quirk, Sidney Greenbaum, Geoffrey Leech, Jan Svartvik A Grammar Of Contemporary English. – Longman Group Ltd. – 1992. – 922 p.
2. Почепцов Г.Г. Конструктивный анализ структуры предложения. – Киев: Вища школа, 1971.
3. Раєвська Н.М. Теоретична граматики сучасної англійської мови. – Київ: Вища школа, 1976.
4. Бархударов Л.С. Очерки по морфологии современного английского языка. – М.: Высшая школа, 1975.
5. Бархударов Л.С. Структура простого предложения современного английского языка. – М.: Высшая школа, 1966.
6. Гладуш Н.Ф. Теоретична граматики англійської мови в таблицях і схемах. – К.: КНЛУ, 2002. .
7. Иванова И.П., Бурлакова В.В., Почепцов Г.Г. Теоретическая грамматика современного английского языка. – М.: Высшая школа, 1981.
8. Brown G., Yule G. Discourse analysis. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1983.
9. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1995.
10. Hatch E. Discourse and Language Education. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1994.

11. Kolomiytseva O. A. Psycholinguistics (A Teaching Guide). – K.: KNLY, 1999.
12. Leech G.N. Principles of Pragmatics. – London, New York: Longman, 1983.
13. Nunan D. Introducing Discourse Analysis. – London: Penguin English, 1993.
14. Yule G. Pragmatics. – Oxford: Oxford Univ. Press, 1996.

**Орієнтовний перелік питань до комплексного кваліфікаційного екзамену з
англійської мови**

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ

1. English as a world language. Main spheres of usage (Англійська як міжнародна мова. Основні сфери вживання).
2. Healthy lifestyle and the main ways of keeping it. (Здоровий спосіб життя та шляхи його дотримання).
3. The future of English language as Lingua Franca. (Майбутнє англійської мови у якості Lingua Franca).
4. The system of higher education of Ukraine has a great history and now it experiences the process of reform. What do you think about it? What would you like to change or leave? Prove your point of view.
5. The monarchy and republic as different types of government and their advantages. (Монархія та республіка як форми державного правління та переваги кожної з них).
6. Many people believe in abolished censorship in our country. Do you also support this idea? Why? (Багато людей вірять у скасування цензури у нашій країні. Чи поділяєте Ви цю думку? Чому?)
7. The mass media of Ukraine and the English-speaking countries. (Засоби масової інформації в Україні та англomовних країнах).
8. What is ECTS? What is the main difference between the ECTS in Ukraine and the English-speaking countries? Which do you like more? (Що являє собою

- ECTS? Яка різниця між ECTS в Україні та європейських англомовних країнах?)
9. The future of mass media. The advantages and disadvantages of the electronic media. (Майбутнє засобів масової інформації. Переваги та недоліки електронних ЗМІ).
10. Mass media: general classification and overview. (Засоби масової інформації: класифікація і загальний огляд).
11. A lot of experts insist that the printed media are hopelessly outdated and soon will be vanished by itself. Do you support this idea? Prove your point of view. (Експерти відзначають, що друковані медіа безнадійно застаріли і скоро зникнуть самі собою. Чи підтримуєте Ви дану точку зору? Доведіть свою точку зору).
12. Different means of mass media can be used in teaching process. Which of them and in what way would you use? Prove your choice. (Різноманітні засоби масової інформації можуть бути використані у навчальному процесі. Які з них Ви би використали і яким чином? Обґрунтуйте свій вибір).
13. The Chernobyl accident as the most notorious industrial accident in Ukraine's history. (Аварія на Чорнобильській АЕС 1986 року як найбільш сумнозвісна техногенна катастрофа в історії України).
14. Some people obtain legal profession to maintain justice, others – just to earn money. Why people become lawyers? Give your ideas. (Деякі люди вивчають юриспруденцію, щоб підтримувати справедливість, інші – лише заради грошей. Чому люди стають юристами? Запропонуйте Ваші ідеї).
15. The constitution of Ukraine and the Universal Declaration of Human rights: comparative aspect. (Конституція України та Всесвітня декларація про права людини: порівняльний аспект).
16. Some psychologists assert that any punishment inflicts pain, still the mechanisms of punishment are justified in contemporary society. What is your point? (Деякі психологи відзначають, що будь-яке покарання викликає біль, проте

- механізми застосування покарань виправдані в сучасному суспільстві. Якою є Ваша позиція?).
17. Television: for and against. TV impact on youth. (Телебачення: за і проти. Вплив телебачення на молодь).
18. Scientists maintain that mass media have irreversible impact on people's psychology. Develop this idea. (Науковці стверджують, що засоби масової інформації мають незворотний вплив на психологію людей. Розтлумачте це твердження).
19. Historians mark that punishment has become more loyal recent decades, which speaks for social development. Still, the crime rates are growing. Do you agree that in highly developed society there shouldn't be any punishment implemented? (Історики відзначають, що останніми десятиліттями покарання стало більш лояльним, - це говорить про розвиток суспільства. Проте, рівень злочинності зростає. Чи погоджуєтесь Ви, що високорозвиненому суспільстві не має застосовуватись жодне покарання?).
20. The Internet as mass medium: the source of information or the technology causing a lot of danger? (Інтернет як засіб масової інформації: джерело знань чи небезпеки?).
21. The system of higher education in Ukraine and the USA: the comparative analysis. (Порівняльний аналіз системи вищої освіти у Великій Британії та Україні).
22. The problem of capital punishment in legal systems: for and against. (Проблема вищої міри покарання: за і проти).
23. The peculiarities of monarchy in Great Britain. (Особливості монархії у Великій Британії).
24. The problem of punishment at school: advantages and disadvantages. Corporal punishment: pros and cons. (Проблема покарання у школі: переваги та недоліки. Тілесне покарання: за і проти).
25. Some linguists predict that the language of telephoning leads to the process of its simplification. Do you support this idea? Prove your point of view. (Деякі

лінгвісти передбачають, що мова телефонії призведе до спрощення мови.

Чи підтримуєте Ви дану тезу? Доведіть свою точку зору).

26. Modern political language and the history of its development. (Сучасна мова політики та історія її розвитку).
27. The place of the newest technologies in teaching process. (Місце новітніх ІКТ у навчальному процесі загальноосвітньої школи).
28. What makes an ideal teacher? Use specific examples. (Яким має бути ідеальний вчитель? Наведіть конкретні приклади).
29. Political systems of Great Britain and Ukraine: the comparative aspect. (Політичні системи України та Великої Британії: порівняльний аспект).
30. The system of secondary education in Ukraine and Great Britain: comparative analysis. (Порівняльний аналіз системи середньої освіти у Великій Британії та Україні).

ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

1. Classification of the parts of speech . Open-system and closed-system parts of speech. Pro-forms. (Класифікація частин мови. Повнозначні частини мови. Службові частини мови. Проформи.)

2. Noun as an open-system part of speech. Grammatical and functional peculiarities. Proper and common nouns. Gradability. Partitiveness. (Іменник. Іменник як повнозначна частина мови: лексико-граматичне значення іменника, формальні ознаки, функціональні ознаки. Власні та загальні назви. Градуваність. Партитивність.)

3. Determiners (classes of determiners). Modifiers. Quantifiers. (Визначальні слова (класи визначальних слів). Модифікатори. Квантифікатори.)

4. System of articles (generic, specific, unique reference). Compound nouns. (Система артиклів (загальна, специфічна, унікальна референція). Складені іменники.)

5. Category of gender. Gender classes. Category of case. (Категорія роду. Класи родів. Категорія відмінка.)

6. Category of number (count and mass nouns, variable and invariable nouns). The peculiarities of the category of number in foreign nouns. (Категорія числа (злічувані та незлічувані іменники, змінювані та незмінювані іменники). Особливості категорії числа запозичених іменників.)

7. Pronouns. The classification of pronouns. Category of case. Category of person. (Займенники та їх класифікація. Категорія відмінку. Категорія особи.)

8. Verb as an open-system part of speech. Extensive and intensive verbs. Transitive and intransitive verbs. (Дієслово. Дієслово як повнозначна частина мови. Екстенсивні та інтенсивні дієслова. Перехідні та неперехідні дієслова.)

9. Verb. Category of tense (past, present and future). Category of aspect (progressive, perfect). Stative and dynamic verbs. (Дієслово. Категорія часу (минулий, теперішній і майбутній). Категорія аспекту. Аспект як вираження характеру дії, загальний, тривалий і перфектний аспекти. Статичні та динамічні дієслова.)

10. Verb phrase characteristics (operators, auxiliaries, lexical verbs). Forms and combinations of verbs. Finite and non-finite verb phrases. (Характеристики дієслівної фрази (оператори, допоміжні дієслова, повнозначні дієслова). Форми та комбінації дієслів. Особові та безособові дієслівні фрази.)

11. System of modal verbs. Simple and complex verb phrases. (Система модальних дієслів. Прості та складні дієслівні фрази.)

12. Morphology of lexical verbs (regular and irregular verbs). (Морфологія повнозначних дієслів (правильні та неправильні дієслова)).

13. Category of voice. Active and Passive voice. Category of mood. Indicative, imperative and conditional mood. (Категорія стану дієслів. Активний і пасивний стани. Категорія способу дієслів. Дійсний спосіб, наказовий спосіб, умовний спосіб.)

14. Adjective as an open-system part of speech. Lexical and grammatical meaning. Functional characteristics. (Прикметник. Прикметник як повнозначна частина мови: лексико-граматичне значення прикметника, формальні ознаки, функціональні ознаки.)

15. Syntactic functions of adjective. Syntactic classification of adjectives. Attributive and predicative position. (Синтаксичні функції прикметника. Синтаксична класифікація прикметників. Атрибутивна та предикативна позиції.)

16. Adjective . Postposition. Verbless relative clause. Contingent adjective clause. (Постпозиція. Бездієслівна прикметникова клауза. Часовий прикметниковий зворот.)

18. Adjective as head of a noun phrase. Semantic classification of adjectives. Semantic set of adjectives. (Прикметник як головне слово іменникової фрази. Семантична класифікація прикметників. Семантичний порядок прикметників.)

19. Adverb as an open-system part of speech. Lexical and grammatical meaning. Functional characteristics. Degrees of comparison. (Прислівник. Прислівник як повнозначна частина мови: лексико-граматичне значення прислівника, формальні ознаки, функціональні ознаки. Ступені порівняння прислівників.)

20. Adverbs as adverbials. Adverbs as modifiers. (Прислівники як обставини. Прислівники як модифікатори.)

21. Preposition. Prepositional phrase. Simple and complex prepositions. Syntactic functions of prepositional phrase. (Прийменник. Прийменникова фраза. Прийменники в постпозиції. Прості та складні прийменники. Синтаксичні функції прийменникової фрази.)

22. Meaning of prepositions. Prepositions of place and time. (Значення прийменників. Прийменники місця та прийменники часу.)

23. Prepositional phrase as adverbial (adjunct, disjunct, conjunct) (Прийменникова фраза в якості обставини (ад'юнкт, диз'юнкт, кон'юнкт).)

24. Prepositional phrase as modifier. Prepositional phrase as complementation of verb and adjective. (Прийменникова фраза в якості модифікатора. Прийменникова фраза як комплементация дієслова та прикметника.)

25. Elements of sentence (Subject, Verb, Complement, Object, Adverbial). Their syntactical functions. Linguistic structures to represent elements of sentence. Vocatives. (Члени речення та їх синтаксичні функції. Лінгвістичні конструкції для вираження різних членів простого речення. Звертання.)

26. Simple sentence. Clause patterns (types). Transformation relations. Elements of clause. Semantic functions of the elements of clause. (Просте речення як моно предикативна конструкція. Моделі (типи) клаузів. Трансформаційні зв'язки. Елементи клаузи. Семантичні функції елементів клаузи.)

27. Elements of clause. Concord. Direct and indirect objects. Subject and object complement. Adverbials (adjuncts, disjuncts, conjuncts). Елементи клаузи. Узгодження. Прямі та непрямі додатки. Комплементи підмета та додатка. Обставини (ад'юнкти, диз'юнкти, кон'юнкти).

28. Syntactic classification of simple sentences. Declarative, interrogative, imperative and exclamatory sentences. Types of questions. Commands. Formulaes. Assertion, non-assertion, negation. (Синтаксична класифікація простих речень. Розповідні, питальні, наказові; окличні. Типи запитань. Команди. Формули. Заперечення, підтвердження та не підтвердження.)

29. Complex sentence. Coordination and subordination. Superordinate and subordinate clause. Indicators of subordination. Structural classification of clauses. Direct and indirect speech. (Складні речення. Сурядний та підрядний зв'язок. Головна та підрядна клаузи. Показники підрядного зв'язку. Структурна класифікація клаузів. Пряма та непряма мова.)

30. Functional classification of clauses. Syntactical functions of clauses. Nominal clauses. Adverbial clauses. Comparative clauses. Commentary clauses. (Функціональна класифікація клаузів. Синтаксичні функції клаузів. Називні клаузи. Обставинні клаузи. Порівняльні клаузи. Коментувальні клаузи.)

